

NORDTERM 2017

Terminologiarbejde på tværs af kulturer og sprog

Bodil Nistrup Madsen & Hanne Erdman Thomsen

DANTERM Research

Dept. of Management, Society and Communication

Oversigt

- Arbejdsmetode
- Eksempler på ækvivalensproblemer
- Ny datamodel

Arbejdsmetode

NB! Iterativ proces

- a. Oprettelse af tre danske begrebssystemer:
Uddannelsessystemet, Ansøgning og optagelse og *Arbejdsmarked*
- b. Indlæsning af begreber på alle andre sprog og kobling til de danske begreber – hvor muligt
- c. Oprettelse af begrebssystemer på andre sprog
- d. Kobling af begreber mellem andre sprog, hvor kobling til dansk (b.) ikke var mulig

Eksempler på ækvivalensproblemer

1. Manglende eller delvis ækvivalens
2. Forskelle i struktur
3. Kobling af begreber
4. Ændring af begreber over tid

1. a Manglende ækvivalens

Svenska (Finland): startklass

Generel definition: undervisning som ges i smågrupper och som syftar till att ge behövlig beredskap som behövs i grundundervisning och som är till för barna som uppnått skolpliktåldern men vars starttid för grundundervisning har senarelagts

Dansk:

Tilsvarende begreb findes ikke i Danmark, se oversættelse af definition.

Generel definition: Finland: undervisning, som gives i små grupper, og som har til formål at give den fornødne forberedelse til grundundervisning, og som er beregnet til børn, som har nået den skolepligtige alder, men hvor starten på grundundervisningen er forsinket

Dansk-norsk ordliste (udsnit)

Dansk ◊	Norsk – Bokmål	Definition
<u>standby-plads</u>	ventelisteplass;	plads på en venteliste som kan resultere i en studieplads ved frafald samme år eller en garanteret studieplads næste år
<u>standbyplads</u>	ventelisteplass;	plads på en venteliste som kan resultere i en studieplads ved frafald samme år eller en garanteret studieplads næste år
<u>ventelisteplass</u>	ventelisteplass;	kan resultere i samme år eller en garanteret studieplads næste år
<u>0. klasse</u>	Det fins ikke noe tilsvarende på norsk, se oversettelse i definisjonen.;	skoleklasse hvor pedagoguddannede personer giver børn i 6-årsalderen en forberedende undervisning før 1. klasse
<u>børnehaveklasse</u>	Det fins ikke noe tilsvarende på norsk, se oversettelse i definisjonen.;	skoleklasse hvor pedagoguddannede personer giver børn i 6-årsalderen en forberedende undervisning før 1. klasse
<u>Tilsvarende begreb findes ikke i Danmark, se oversættelse af definition.</u>	Det fins ikke noe tilsvarende på norsk, se oversettelse i definisjonen.;	Finland: undervisning, som gives i små grupper, og som har til formål at give den fornødne forberedelse til grundundervisning, og som er beregnet til børn, som har nået den skolepligtige alder, men hv ...

Dansk og norsk er koblet til Finland: startklass

1. b Ikke-leksikaliserte begreber

Svenska (Sverige): **meritvärde** SV

Generel definition: (inom högskoleutbildning:) sammanlagt värde av en persons meriter vid urval vid antagning till högskoleutbildning

Dansk:

Tilsvarende begreb findes ikke i Danmark, se oversættelse af definition.

Generel definition: sammenregnet værdi af en persons kvalifikationer ved optagelse på en videregående uddannelse

Norsk – Bokmål: **konkurranspoeng**

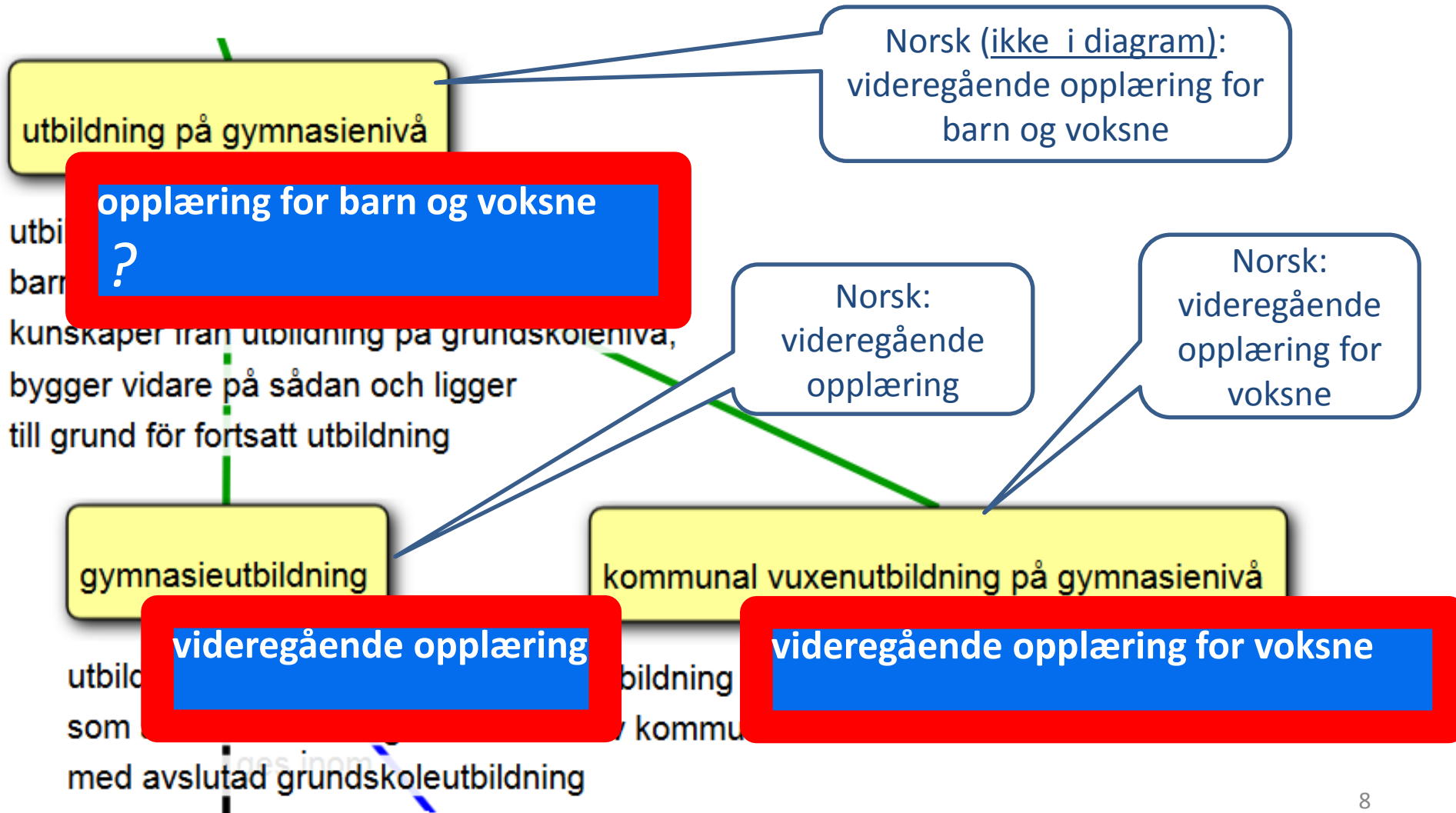
Generel definition: poengutregning som er basert på karakterer fra videregående opplæring i tillegg til alder, kjønn og annet, og som brukes til å rangere søkere til høyere utdanning

Ikke-leksikalisert begrep finnes -
Forslag til term kan anføres!

2. Forskelle i struktur

Svensk diagram

Sammenholdes med norsk diagram

Ikke i norsk diagram!
Ikke-leksikaliseret oversættelsesforslag

Svenska (Sverige) ▼	Diagrammer	Norsk - Bokmål	Definition
<u>utbildning på gymnasienivå</u>	Sverige - Utbildning;	videregående opplæring for barn og voksne;	utbildning som kan ges till både barn och vuxna, som förutsätter kunskaper från utbildning på grundskolenivå, bygger vidare på sådan och ligger till grund för fortsatt utbildning
<u>kommunal vuxenutbildning på gymnasienivå</u>	Sverige - Utbildning;	videregående opplæring for voksne;	utbildning på gymnasienivå för vuxna vilken tillhandahålls av kommun
<u>gymnasieutbildning</u>	Sverige - Utbildning;	videregående opplæring;	utbildning på gymnasienivå som är avsedd för ungdomar med avslutad grundskoleutbildning

2. Forskelle i struktur

Svensk diagram

Sammenholdes med dansk diagram

utbildning på gymnasienivå

uddannelse på gymnasieniveau
oversættelsesforslag

Dansk:
ikke i diagram
og ingen
ækvivalent

Dansk :
ungdomsuddannelse

Dansk:
ikke i diagram
og ingen
ækvivalent

utbildning för barn och vuxna, som förutsätter kunskaper från utbildning på grundskolenivå, bygger vidare på sådan och ligger till grund för fortsatt utbildning

gymnasieutbildning

ungdomsuddannelse

kommunal vuxenutbildning på gymnasienivå

voksenuddannelse på gymnasieniveau
oversættelsesforslag

utbildning som är avsedd för ungdomar med avslutad grundskoleutbildning

utbildning på av kommun

Svenska (Sverige) ▼	Diagrammer	Dansk	Definition
<u>utbildning på gymnasienivå</u>	Sverige - Utbildning;	Tilsvarende begreb findes ikke i Danmark, se oversættelse af definition.;	utbildning som kan ges till både barn och vuxna, som förutsätter kunskaper från utbildning på grundskolenivå, bygger vidare på sådan och ligger till grund för fortsatt utbildning
<u>kommunal vuxenutbildning på gymnasienivå</u>	Sverige - Utbildning;	Tilsvarende begreb findes ikke i Danmark, se oversættelse af definition.;	utbildning på gymnasienivå för vuxna vilken tillhandahålls av kommun
<u>gymnasieutbildning</u>	Sverige - Utbildning;	ungdomsuddannelse;	utbildning på gymnasienivå som är avsedd för ungdomar med avslutad grundskoleutbildning

Der kunne indsættes oversættelsesforslag også på dansk

Svenska (Sverige) ▼	Diagrammer	Dansk	Definition
<u>utbildning på gymnasienivå</u>	Sverige - Utbildning;	<div style="background-color: red; color: white; padding: 5px; text-align: center;"> uddannelse på gymnasieniveau <i>oversættelsesforslag</i> </div> oversættelse af definition.;	utbildning som kan ges till både barn och vuxna, som förutsätter kunskaper från utbildning på grundskolenivå, bygger vidare på sådan och ligger till grund för fortsatt utbildning
<u>kommunal vuxenutbildning på gymnasienivå</u>	Sverige - Utbildning;	Tilsvarende begreb findes ikke i Danmark, se oversættelse af definition.;	utbildning på gymnasienivå för vuxna vilken tillhandahålls av kommun
<u>gymnasiutbildning</u>	Sverige - Utbildning;	<div style="background-color: red; color: white; padding: 5px; text-align: center;"> voksenuddannelse på gymnasieniveau <i>oversættelsesforslag</i> </div>	utbildning på gymnasienivå som är avsedd för ungdomar med avslutad grundskoleutbildning

3. Forkert kobling af begreber

Emne: uddannelse-menntun-utdanning-uddannelse-koulutus-utbilding

Dansk: **eksamensbevis**

Generel definition: dokument, som bekræfter, at en person har afsluttet sin uddannelse på gymnasialt eller videregående niveau

Norsk – Bokmål: **karakterutskrift**

Generel definition: dokumentasjon på bestått enkelteksamen i høyere utdanning

Dansk *eksamensbevis* skal flyttes ved kopiering

Emne:	uddannelse-menntun-utdanning-utdannelse-koulutus-utbilding	
Dansk:	eksamensbevis	
Generel definition:	dokument, som bekræfter, at en person har afsluttet sin uddannelse på gymnasialt eller videregående niveau	
Norsk – Bokmål:	karakterutskrift	
Generel definition:	dokumentasjon på bestått enkelteksamen i høyere utdanning	

Emne:	utdanning-uddannelse-utbilding-	
Svenska SE:	examensbevis	
Generel definition:	dokument som bekräftar att en person har avslutat sin utbildning på gymnasienivå eller eftergymnasial nivå, har fått betyg i a kurser samt uppfyller kraven för examen	
Dansk:	Tilsvarende begreb findes ikke i Danmark, se oversættelse af definition.	
Generel definition:	Finland, Norge, Sverige: dokument, som bekræfter, at en person har afsluttet sin uddannelse på gymnasialt eller videregående	
Norsk – Bokmål:	vitnemål	
Generel definition:	dokument som viser resultatet ved fullført og bestått opplæring eller utdanning	

Norsk – Bokmål:	karakterutskrift
Generel definition:	dokumentasjon på bestått enkelteksamen i høyere utdanning

Emne:	utdanning-uddannelse-utbilding-
Svenska SE:	examensbevis
Generel definition:	dokument som bekrefter at en person har avslutat sin utdanning på gymnasienivå eller eftergymnasial nivå, har fått betyg i alle kursene samt oppfyller kraven for examen

Dansk:	eksamensbevis	definition.
Generel definition:	dokument, som bekræfter, at en person har afsluttet sin uddannelse på gymnasialt eller videregående niveau	else på gymnasialt eller videregående

Norsk – Bokmål:	vitnemål
Generel definition:	dokument som viser resultatet ved fullført og bestått opplæring eller utdanning

Norsk *karakterutskrift* med ækvivalenter etter rettelsler

Emne: uddannelse-menntun-utdanning-utdannelse-koulutus-utbilding

Svenska (Sverige): **studieintyg**

Generel definition: skriftligt dokument som intygar en persons studieresultat

Dansk: **karakterudskrift**

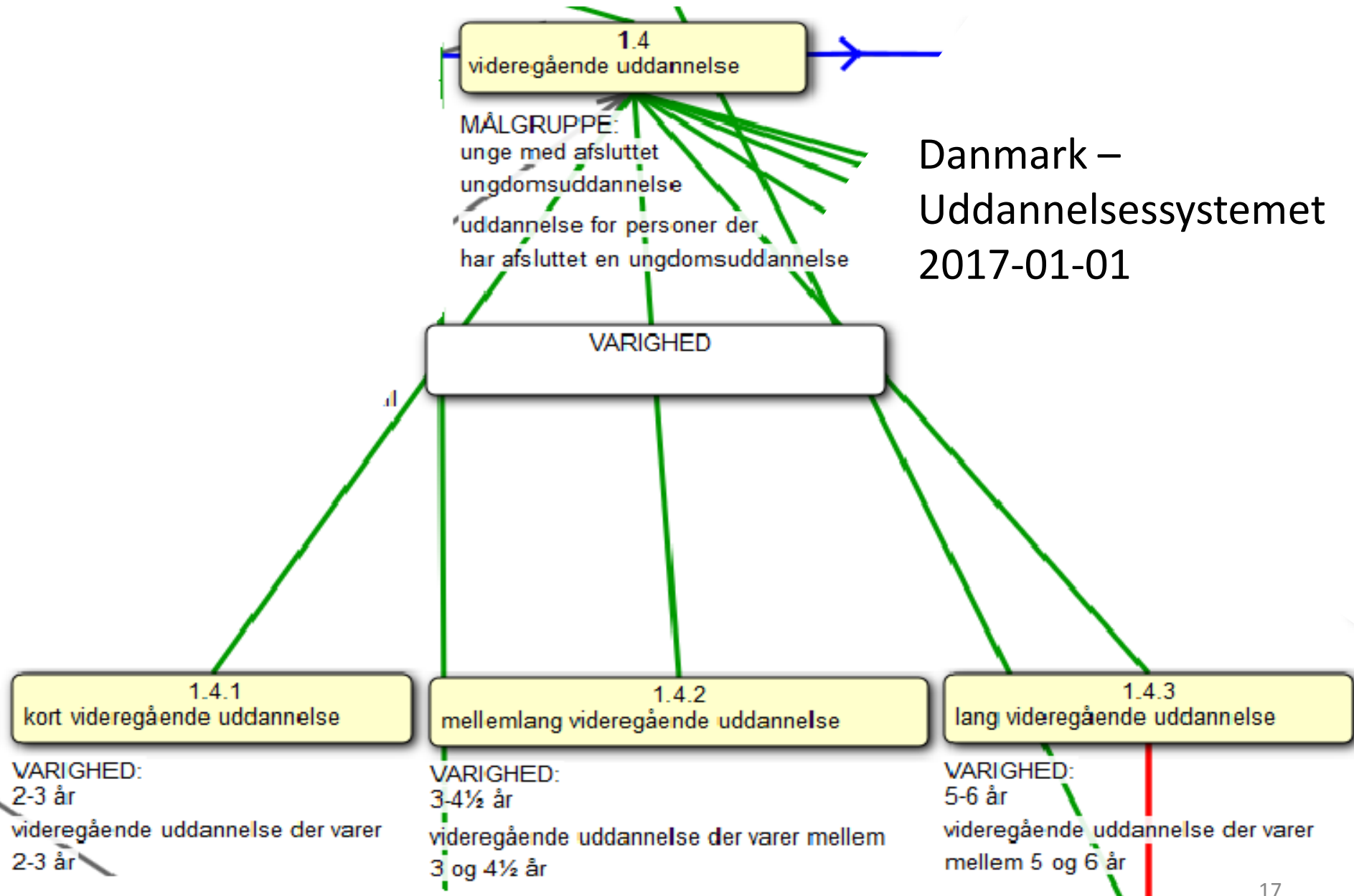
Generel definition: dokument der indeholder en udskrift af prøveresultater

Norsk – Bokmål: **karakterutskrift**

Generel definition: dokumentasjon på bestått enkelteksamen i høyere utdanning

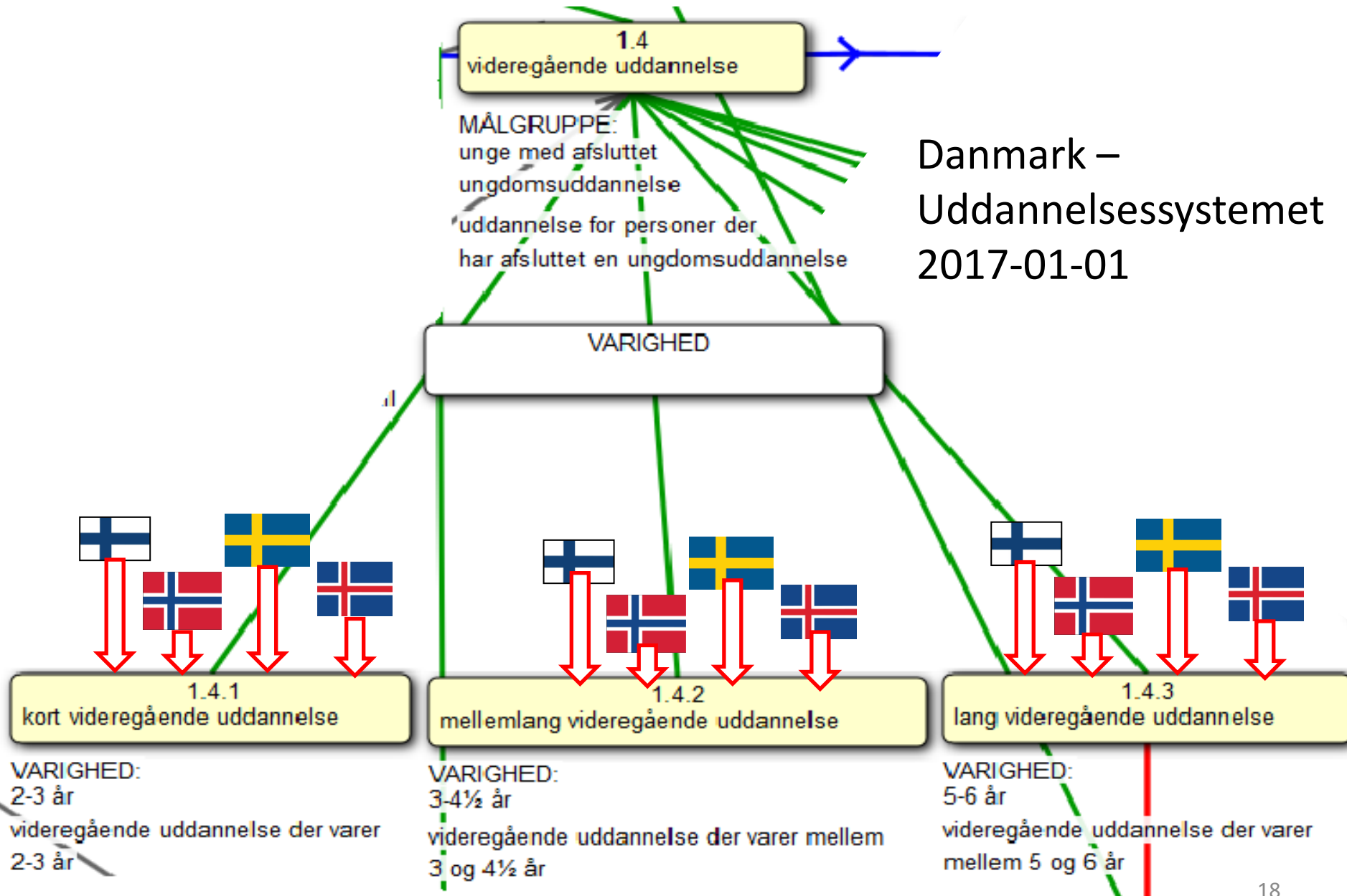

4. Ændring af begreber over tid

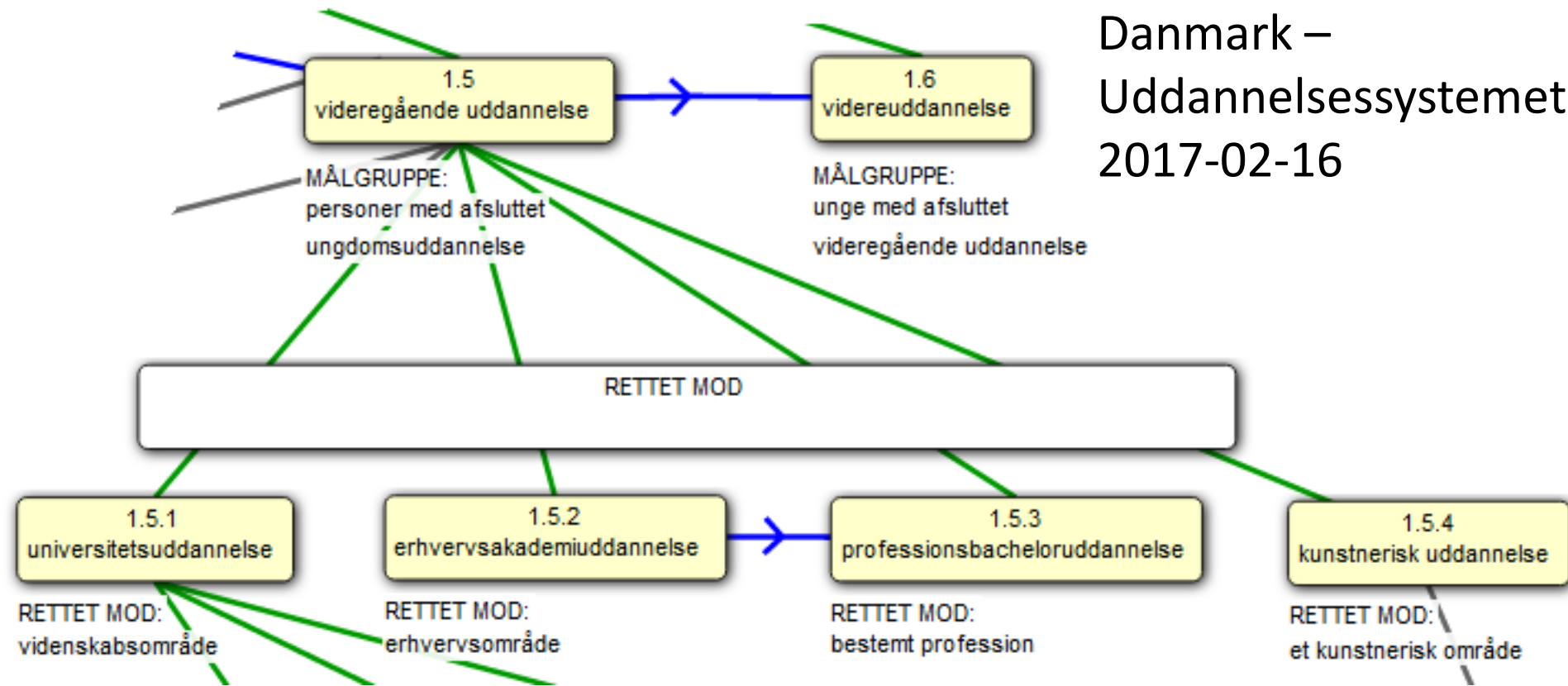

Der tilføjes ækvivalenter på andre sprog

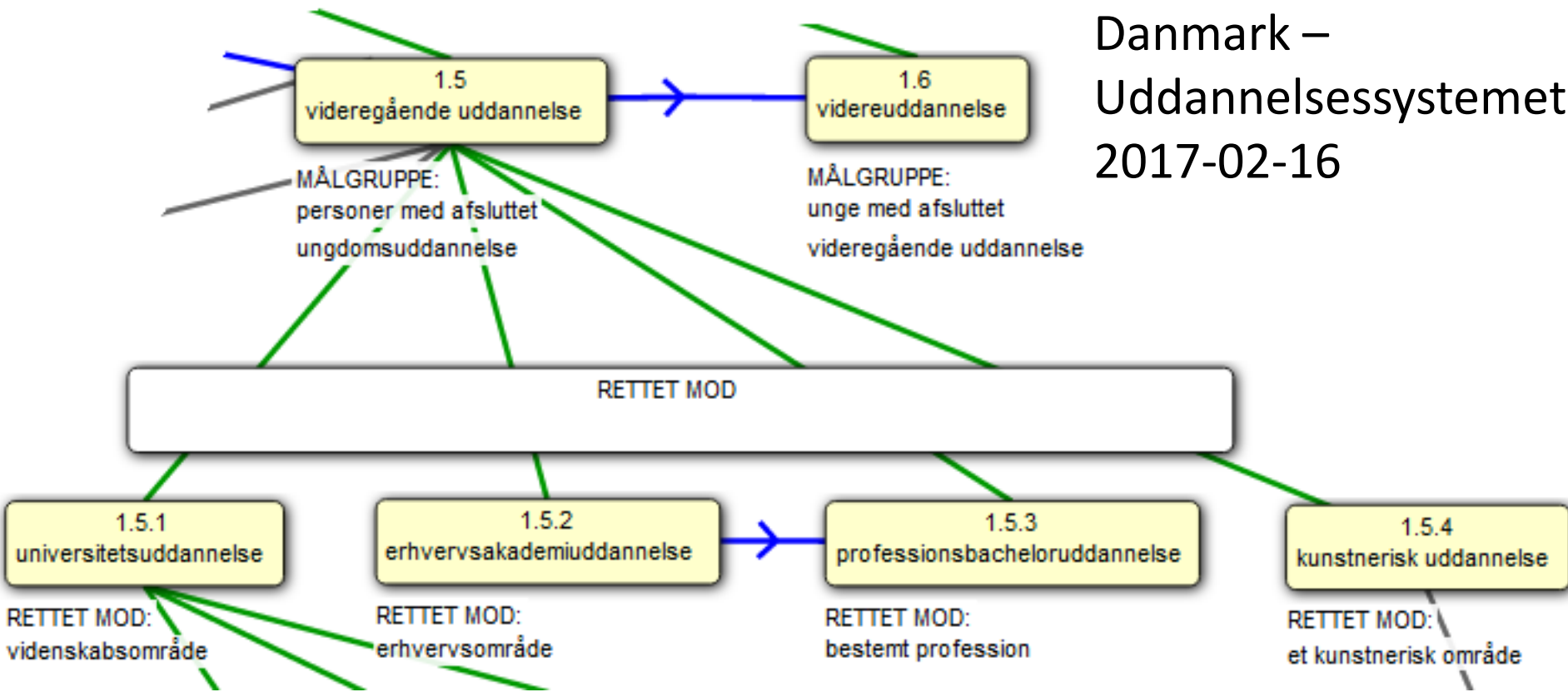
Danmark –
Uddannelsessystemet
2017-01-01

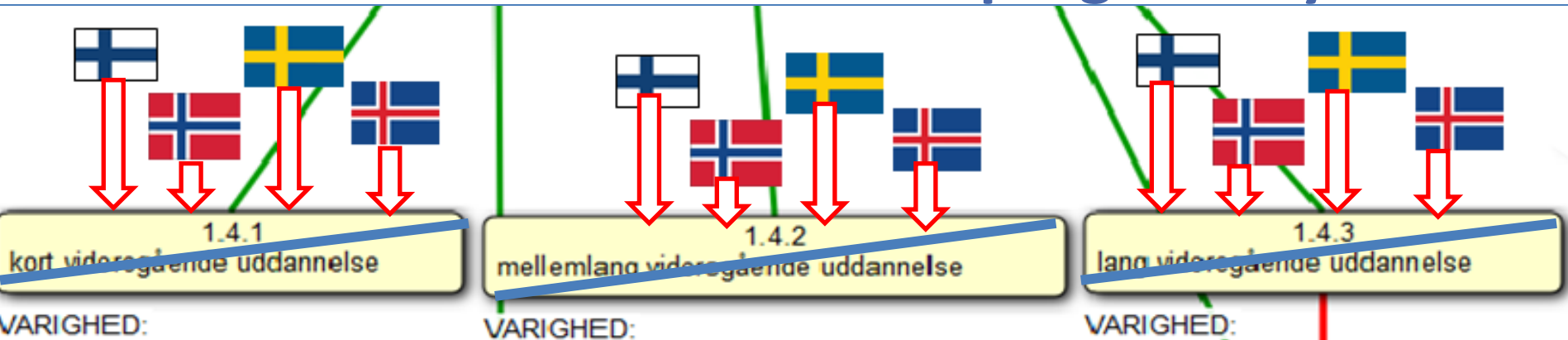
Danmark – Uddannelsessystemet 2017-02-16

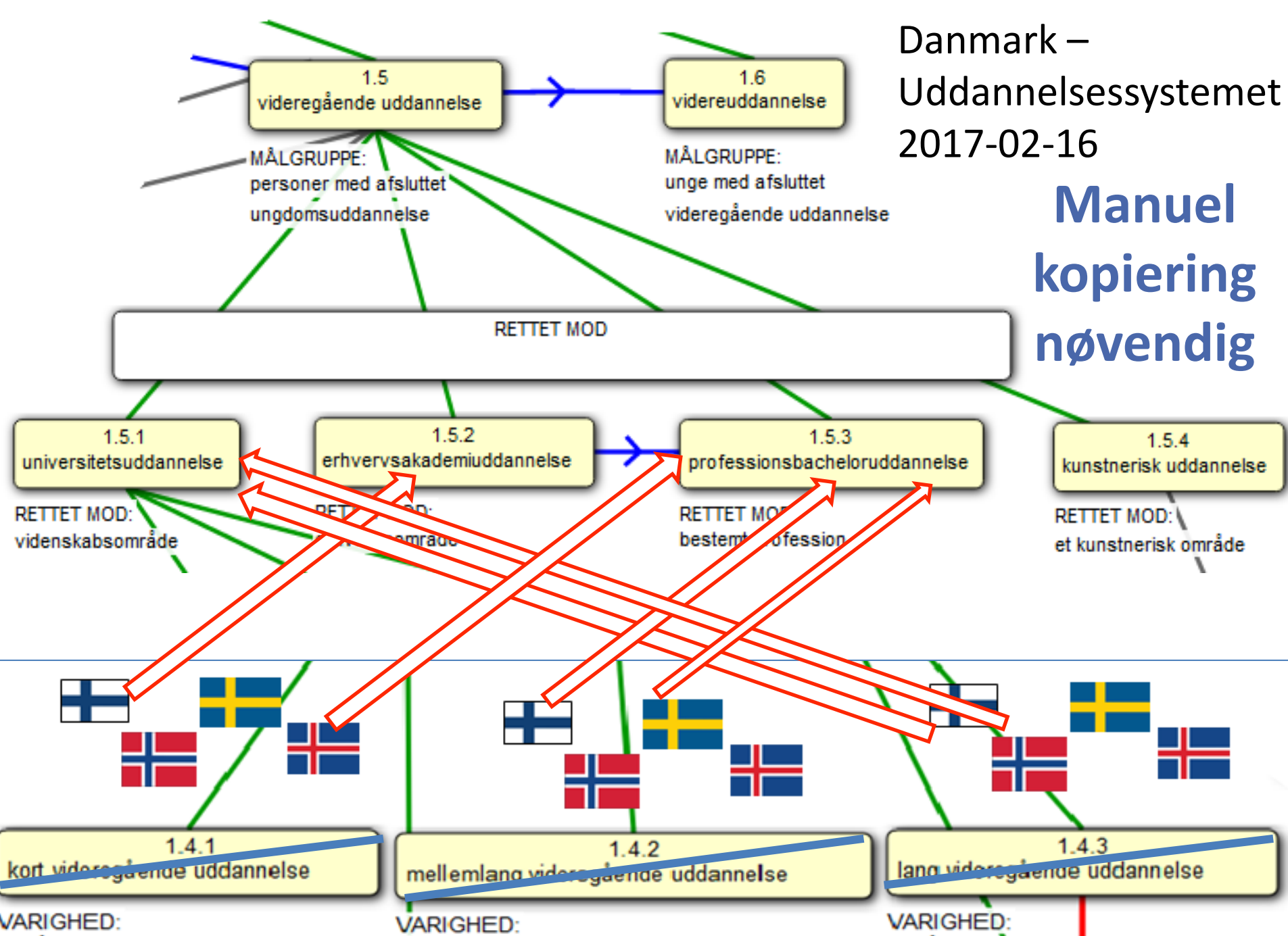
Systemet i Danmark ændres

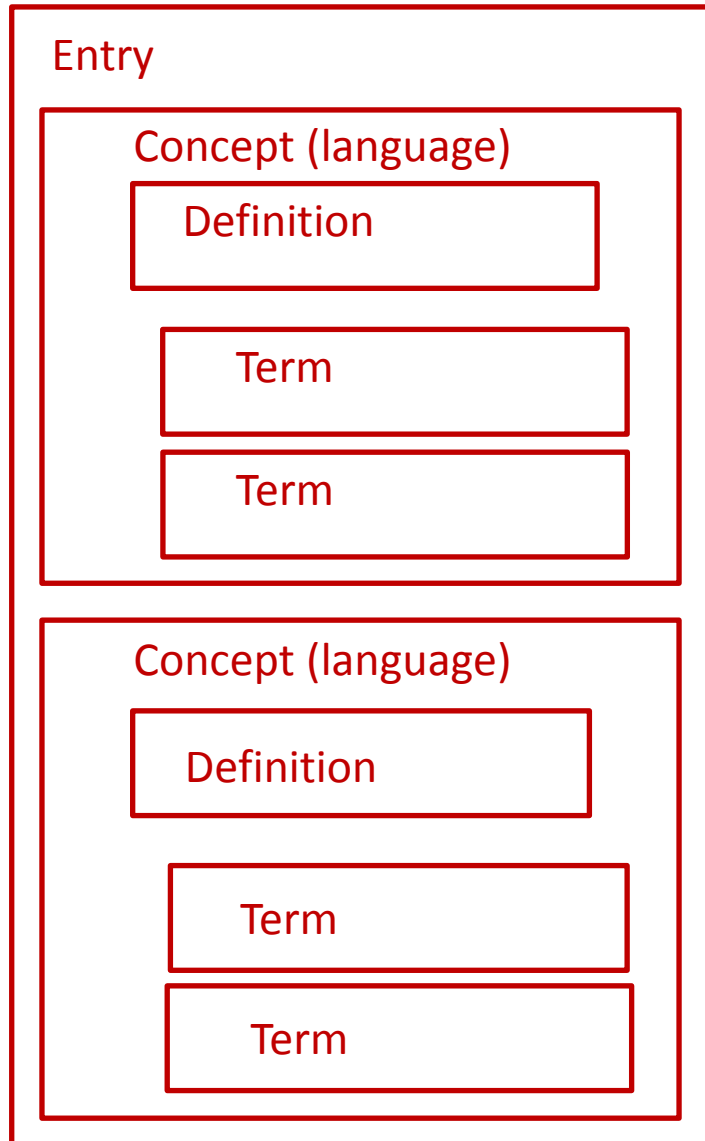
Ækvivalenterne fra de andre sprog skal flyttes

**Manuel
kopiering
nøvendig**

Nuværende datastruktur – også TBX

Danmark

Person: grænsegænger
Sted: ?
Frekvens: **Minst 1 gang i uken**
Nettside:

1:n -ækvivalens

Udkast

Norge

Person: grensegjenger
Sted: **grensekommune**
Frekvens: **Minst 1 gang i uken**
Nettside:

Person: grensearbeider
Sted: **EØS-land**
Frekvens: **Daglig eller minst 1 gang i uka**
Nettside:

Entry

Concept (Danish)

**Frekvens: mindst 1
gang om ugen**

grænsegænger

Concept (Norwegian)

Frekvens: minst 1
gang i uken

grensegjenger

Concept (Norwegian)

Frekvens: daglig eller
minst 1 gang i uka

grensearbeider

Nødvendigt med to artikler

Entry

Concept (Danish)

Frekvens: mindst 1
gang om ugen

grænsegænger

Dubletter!

Ulemper ved vedligeholdelse!

Entry

Concept (Danish)

Frekvens: mindst 1
gang om ugen

grænsegænger

Concept (Norwegian)

Frekvens: minst 1
gang i uken

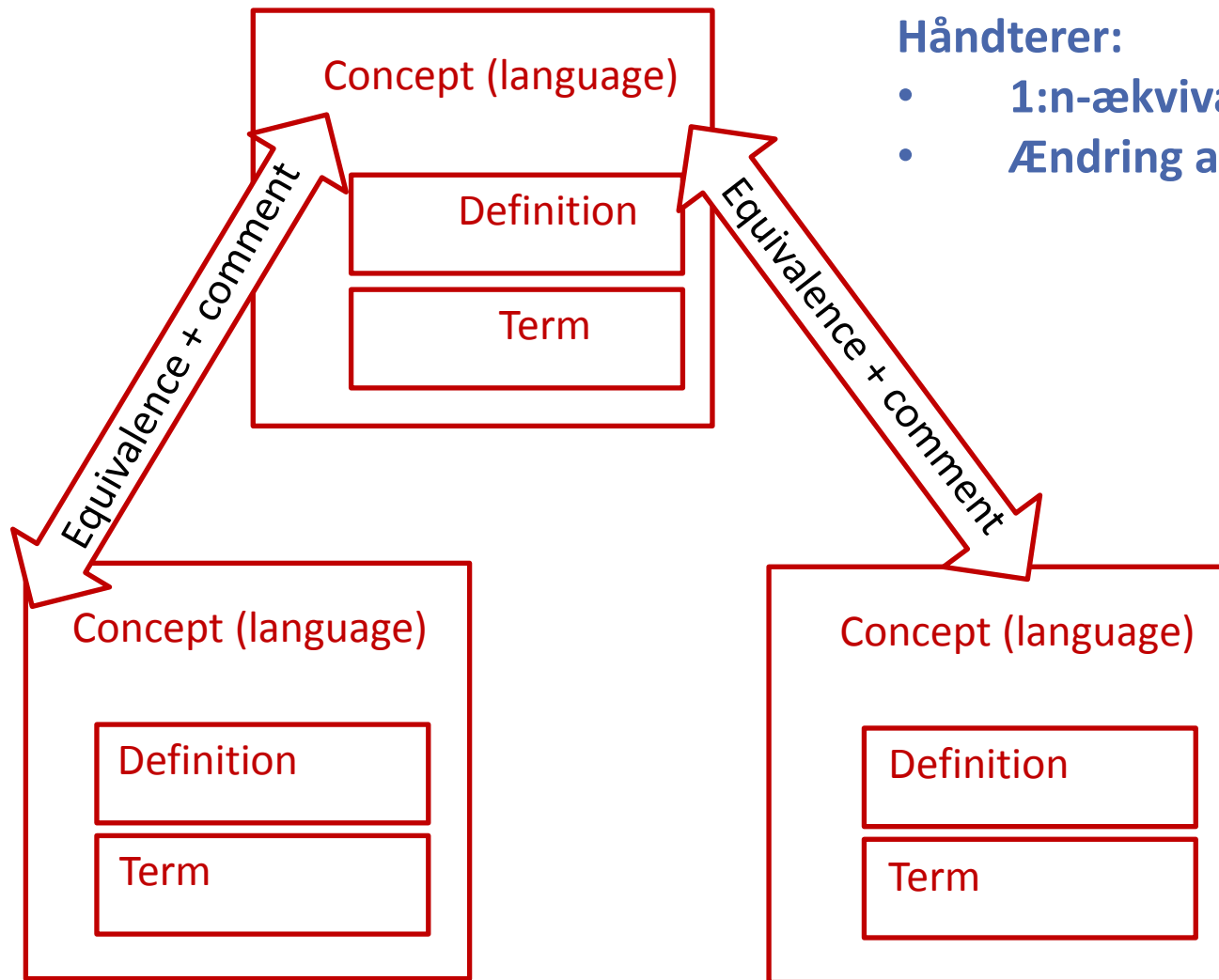
grensegjenger

Concept (Norwegian)

Frekvens: daglig eller
minst 1 gang i uka

grensearbeider

Ny datastruktur

Håndterer:

- 1:n-ækvivalens)
- Ændring af ævivalens

Finland: 2 sprog

Svensk: 2 lande

Emne: uddannelse-menntun-utdanning-utdannelse-koulutus-utbilding

Suomi (Suomi): **korkeakoulutus**

Generel definition: toisen asteen koulutuksen jälkeen korke

Svenska (Finland): **högskoleutbildning**

Svenska (Finland): **utbildning på högskolenivå**

Generel definition: utbildning efter andra stadiet på högsko

Svenska (Sverige): **utbildning på eftergymnasial**

Generel definition: utbildning för personer som har grundläg
gymnasienivå

Language list:

Dansk (daDK)

Íslenska (isIS)

Norsk – Bokmål (nbNO)

Norsk – Nynorsk (nnNO)

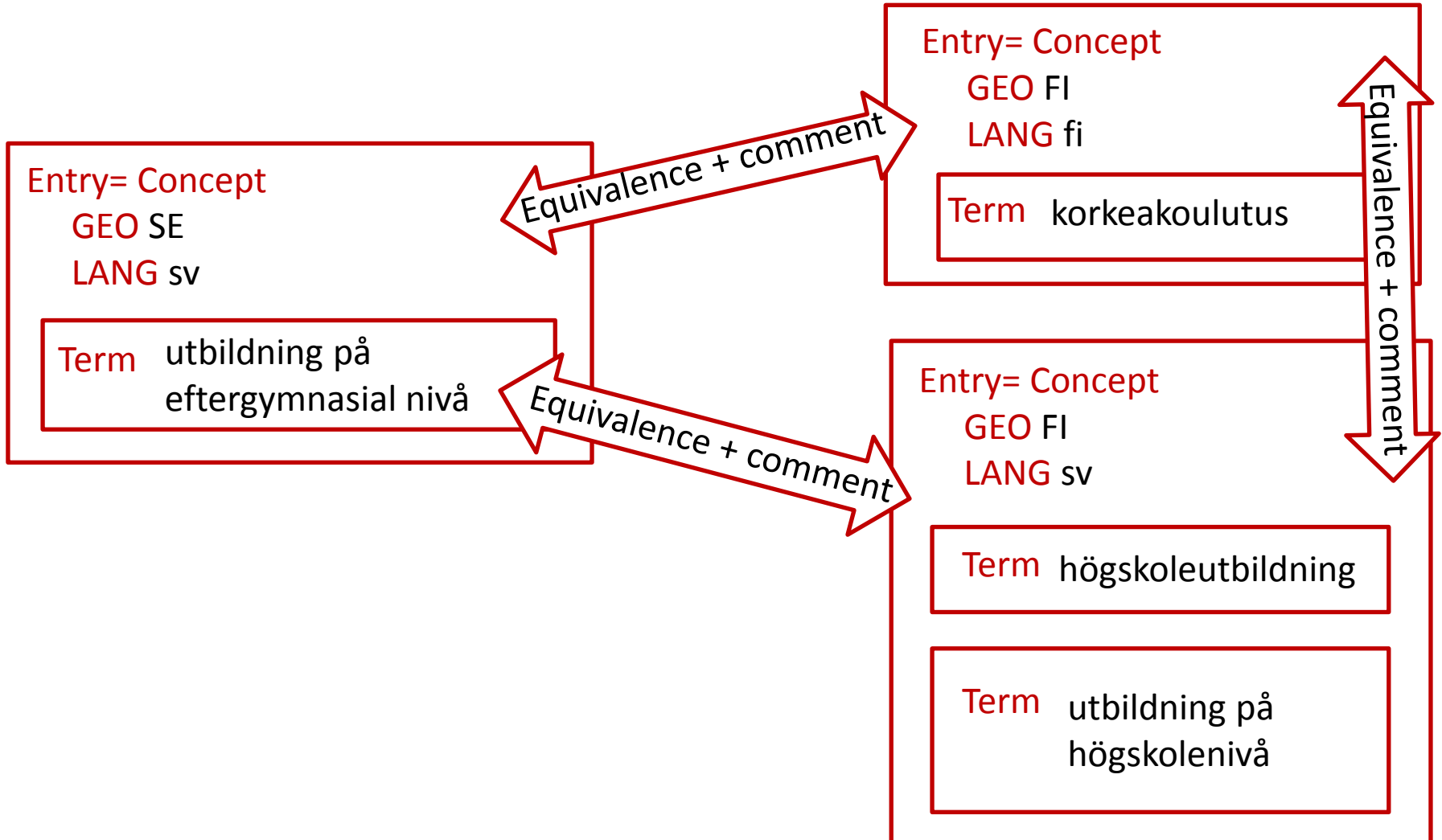
Suomi (Ruotsi) (fiSE)

Suomi (Suomi) (fiFI)

Svenska (Finland) (svFI)

Svenska (Sverige) (svSE)

Nyt felt: GEO

Konklusion

Ækvivalensproblemer:

- Manglende ækvivalens
- Oprettelse / ændring af ækvivalenser
- 1:n-ækvivalens

Ny termbase-struktur:

Ækvivalensrelationer mellem monolinguale artikler

Terminologiarbejde i overensstemmelse med principperne

- Først: begrebssystemer for hvert sprog
- Derefter: ækvivalensrelationer mellem begreber på to eller flere sprog.